

PSALMUS CXXVI.

Titulus, & argumentum: *Canticum graduum Salomonis.*

Psalms etfi obscurissimus sit; probabilior tamen videtur esse expositio græcorum S. S. Chrys. Theodoret. Euthym., quòd nempe pertineat hæc prophetica exhortatio, sive admonitio ad populum Hebræorum post reditum è captivitate Babilonicâ, dum laborabant in ædificandâ domo Dei, & restaurandâ urbe Jerusalem, & à vicinis gentibus toto ferè illo tempore vexabatur, & impediabatur. Congruit titulus, qui Salomoni tribuitur: nam ipse prior ædificavit domum Domini, & civitatem Jerusalem amplificavit, & multis bonis replevit. Ipse igitur commodè introducit, qui admoneat Zorobabelem, qui fuit quasi alter Salomon, quomodo se gere-re debeat in domo, & civitate reædificandâ, custodiendâ, & amplificandâ.

Altiore sensu verus Salomon, h. e. pacificus, Christus, qui est pax nostra, juxta Apostolum, admonet eos, qui ad veram pacem aspirant, & aspirando ascendunt de valle lacrimarum ad visionem pacis, Jeru-

Jerusalem Caelestem, quomodo debeant aedificare, & custodire domum, sive civitatem Ecclesiae: tum etiam unusquisque sibi per bona opera domum aedificare in Caelo, eamque custodire, ut ad eam suo tempore feliciter inhabitandam, perpetuoque possidendam ascendat.

v. 1. Nisi Dominus aedificaverit domum, in vanum laboraverunt, qui aedificant eam.

Haec dicuntur Judaeis aedificantibus templum, dum infeliciter opus procedebat, impediens vicinis gentibus, 1. Esdr., monenturque, ut non solum manibus operentur, sed etiam corde, & ore Deum invocent, & in ejus adjutorio praecipue fidant. Idem dictum sit animarum Curatoribus, & cuivis pro salute sua aeterna laboranti.

v. 2. Nisi Dominus custodierit civitatem, frustra vigilat, qui custodit eam.

Urbs Jerusalem non tantum reaedificanda, sed simul custodienda, erat, 2. Esdr.: nam gentes vicinae non solum impedire conabantur aedificationem, sed & demoliri, quod erat aedificatum: & ideo filii Israel unam manu gladium tenebant, alteram

alteri faciebant
dispositi ad ex
bant excubia
gillis suis nib
civitatem cu

v. 3. Va
gere: surgite
ducatis pane

Alloqui

mia sollicitu

cationis agg

ante lucem s

nisi scilicet

vel custodie

tes in Dom

tes, post no

tem surgite

oppressione

continuam

Vos Praepo

Vanum vobi

tum tempus

vel custodia

particularis:

sedentis vaca

& orationis,
Caelestis afflu

alterâ faciebant opus; & multi eorum dispositi ad custodiendum, perpetuas agebant excubias. Sed nihilominus tot vigiliis suis nihil profecissent, nisi Dominus civitatem custodire voluisset.

✕. 3. *Vanum est vobis ante lucem surgere: surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris.*

Alloquitur filios Israel, qui præ nimiam sollicitudine ante lucem opus ædificationis aggrediebantur. *Vanum est vobis ante lucem surgere ad opus ædificationis, nisi scilicet Dominus ædificaverit domum, vel custodierit civitatem, & ideo confidentes in Domino, & illum assiduè invocantes, post nocturnam, ac necessariam quietem surgite ad opus, qui in angustiâ, & oppressione jam vivitis ob infestationem continuam inimicorum. Sensu altiori: Vos Præpositi Ecclesiæ, & singuli fideles, Vanum vobis est ante lucem surgere & totum tempus consumere in ædificatione, vel custodiâ domûs aut communis, aut particularis: Surgite ad opus, postquam sederitis vacantes quieti contemplationis, & orationis, qui præ desiderio patriæ Cælestis assiduè gemitis: Fuerunt mihi la-*

crimæ panes die, ac nocte, dum dicitur mihi quotidie, ubi est Deus tuus?

v. 4. Cum dederit dilectis suis somnum, ecce hæreditas Domini, filii; merces, fructus ventris.

Post admonitionem addit consolationem, prædicens, fore, ut post præsentibus tribulationes det Dominus pacem, & quietem populo suo, & tunc filios Israel manifestè futuros Dei hæreditatem, & potentissimos, atque fortissimos, ut nullos deinceps hostes passuri sint. Altiori sensu: cum post varios labores, & certamina dederit Deus omnibus dilectis suis, tam Præpositis Ecclesiæ ædificatoribus, quàm privatis fidelibus domum sibi per bona opera ædificantibus, somnum bonæ mortis, tunc apparebit in die iudicii, quòd dilecti transibunt in æternam Dei possessionem, & hæreditatem: & iidem filii erunt merces Christi, qui est fructus ventris, quia salus electorum est Christi merces: ipse est enim, qui gratiam, & gloriam electis suis patiando, & moriendo promeruit.

v. 5. Sicut sagittæ in manu potentis, ita filii excussorum.

Decla-

Declarat
qui sunt eju
dicatore po
te in manu
mo impetu
pant. Loq
tentia servo
cernitur in
nam cum
refaciunt,
dem, vel p
ficaciã præ
tis, miracu
menta ori
tentiã, &
decerantes
quid sunt e
tentis? Sed
tur filii exc
minum e
Mundo, qu
ta, nempe
lorum. D
v. à v. 36.;
Evmen ist
firmi fuerunt
moribus vi

Declarat potentiam filiorum Christi, qui sunt ejus hæreditas, & merces, ac dicit fore potentissimos, quales sunt sagittæ in manu viri robustissimi, quæ maximo impetu jaciuntur, & omnia perrumpunt. Loquitur autem de spirituali potentia servorum Christi, quæ non minùs cernitur in actione, quàm in passione: nam cùm instar tonitruï, & fulguris terrefaciunt, & convertunt infideles ad fidem, vel peccatores ad pœnitentiam efficaciam prædicationis, splendore sanctitatis, miraculorum virtute; & quando tormenta omnium generum incredibili patientiam, & fortitudine ad mortem usque decertantes pro fide, & pietate tolerant, quid sunt aliud, nisi *sagittæ in manu potentis*? Sed cur filii isti tam fortes dicuntur *filii excussorum*? Quia filii sunt hominum ejectorum, & expulsorum à Mundo, quasi quisquilliæ, & rejectamenta; nempe filii Prophetarum, & Apostolorum. De Prophetis lege *ad Hebr. C. II. à v. 36.*; de Apostolis *1. Cor. 4. à v. 9.* Et tamen isti ita excussi, & rejecti, fortissimi fuerunt, & de Mundo, & de Dæmonibus mirabiliter triumpharunt. Ho-

rum filii sunt omnes electi, qui *sicut sagittæ in manu potentis hostes vulnerârunt, & vicerunt.*

v. 6. Beatus vir, qui implevit desiderium suum ex ipsis; non confundetur, cum loquetur inimicis suis in porta.

Concludit per Epiphonema acclamando ipsi Domino Christo. Verè felix est ille Christus, quia perduxit ad finem desiderium suum, quod erat videnti salutem, & gloriam filiorum suorum, pro quibus tam multa fecit, & pertulit: & ideo in ultimo iudicio, quod exercebitur in amplissimâ portâ, h. e. in conventu totius Mundi, *non confundetur, cum loquetur inimicis suis Dæmonibus, & hominibus iniquis, sed eos potius confundet, & convincet injustitiæ in persequendo Ecclesiam.*

PSALMUS CXXVII.

Titulus: *Canticum graduum.*

Argumentum est *exhortatio ad pietatem propositâ ingenti mercede Virtutis.*

v. 1. Beati omnes, qui timent Dominum, qui ambulant in viis ejus.

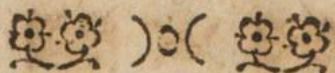
Docet

Docet
modo se g
in captivita
bonis Jeru
net ad pere
ad eam red
no, nullo e
beati, h. e.
Deum o
timore m
omnium b
Signum a
fi in præ
v. 2
manducab
Prima
bræis, &
divitiis, s
nis, quæ
riat. Ve
liari bonis
nunc man
laboris, &
verò de fru
mo bono
ideo nunc
tibi erit w

Docet redeuntes à captivitate, quomodo se gerere debeant, si nolint iterum in captivitatem reverti, sed semper frui bonis Jerusalem. Doctrina etiam pertinet ad peregrinantes à patriâ Cælesti, & ad eam redire festinantes. *Omnes* omnino, nullo excepto, tunc solùm verè erunt *beati*, h. e. fortunati, hilares, contenti, si Deum offendere formidaverint, & eo timore muniti, à Dei gratiâ, quæ fons est omnium bonorum, nunquam exciderint. Signum autem sancti hujus timoris est, si in præceptis ejus ambularint.

¶ 2. *Labores manuum tuarum quia manducabis, beatus es, & bene tibi erit.*

Primam felicitatem communem Hebræis, & Christianis ponit, non in magnis divitiis, sed in eo, quòd fruantur iis bonis, quæ justo labore manuum acquisierint. Verùm cùm contingat, justos spoliari bonis, esurire &c., sensus altior erit: nunc *manducabis laborem*, h. e. de gaudio laboris, & tribulationis reficieris; postea verò de fructu ipso laboris, h. e. de præmio bonorum operum saginaberis; & ideo nunc *beatus es in spe*, & postea *bene tibi erit in re.*

ŷ. 3. *Uxor tua sicut vitis abundans in lateribus domus tuæ.*

Altera felicitas timentis Deum est, quòd si fortè uxorem ducere voluerit, unam tantùm ducet, eamque non ad libidinem explendam, sed ad filiorum procreationem. Vide *Tob. C. 6. à ŷ. 18. & C. 8. ŷ. 9.* *Uxor tua*, non uxores, non concubinæ tuæ, *sicut vitis abundans*, h. e. multos pariens filios, ut vitis fœcunda multos racemos, *in lateribus domus tuæ*, h. e. intus manens, ut modesta, & pudica, & curam domus interioris habens, dum vir de his, quæ foris sunt, cogitat. Altiori sensu promittitur fœcunditas spiritualis: nam viri Sancti non solùm patres, sed etiam matres sunt eorum, quos ad fidem, vel pœnitentiam convertunt: patres sunt prædicando verbo, vel exemplo; & matres gemendo pro eis, & orando.

ŷ. 4. *Filii tui sicut novellæ olivarum in circuitu mensæ tuæ.*

Tertia felicitas est educatio filiorum: viri enim timentes Deum, & ambulantes *in viis ejus* non tantùm filios multos, sed etiam bonos, & bene moratos habebunt, quos

quos ab inf
& ambulan
les erunt a
oleæ, qua
dulcissimu
erunt rubis
ris. Erunt
ut eos or
conviven
illis delect
conveniunt
quos cum
proficere
cum Ap
corona m
Philipp. 4
ŷ. 5.
timet Don
ŷ. 6.
& videat
vite tuæ.
ŷ. 7.
rum, pœce
Quant
quod ita si
benevolent
Jerusalem

quos ab infantiâ docebunt timere Deum,
 & ambulare in viis ejus. *Filii tui* simi-
 les erunt arbusculis optimis, quales sunt
 oleæ, quæ semper virent, & fructum
 duleïssimum faciunt; non autem similes
 erunt rubis, aut spinis, aut sterilibus plan-
 tis. Erunt autem *in circuitu mensæ tuæ*,
 ut eos omnes simul videns, & cum eis
 convivens, & convescens, majorem ex
 illis delectationem capias. Quæ omnia
 conveniunt etiam in filios spirituales,
 quos cum pater Verbo Dei pascit, &
 proficere videt, mirificè gaudet, &
 cum Apostolo dicit: *Gaudium meum, &
 corona mea, sic state in Domino charissimi,*
Philipp. 4.

✠. 5. *Ecce sic benedicetur homo, qui
 timet Dominum.*

✠. 6. *Benedicat tibi Dominus ex Sion,
 & videas bona Jerusalem omnibus diebus
 vitæ tuæ.*

✠. 7. *Et videas filios filiorum tuo-
 rum, pacem super Israel.*

Quanta felicitas timentis Deum est,
 quòd ita sit à Deo, qui habitat in Sion,
 benedicendus, ut videat civitatem suam
 Jerusalem abundantem omnibus bonis,

toto

toto tempore vitæ suæ; & videat in eâ civitate filios filiorum similiter beatos, & felices, & denique pacem, quæ omnia bona conservat, & custodit, stabilem videat super populum Israel. Altiori sensu describitur major felicitas, nempe æterna: *Ecce, præter omnia, quæ dicta sunt, sic benedicetur homo, qui timet Dominum, nimirum dicetur illi: Benedicat tibi Dominus, non solum de terrâ, temporalia bona tribuens, sed etiam ex monte sancto suo, ex altissimo habitaculo suo, tibi que præstet, ut Deum, in quo sunt omnia bona Jerusalem, videas in æternum. Accedet ad gaudium beatorum, quod non solum visuri sint filios, quos ipsi genuerunt per se Deo, sed & qui per filios spirituales, & per filios filiorum, usque ad consummationem sæculi, ad Deum adducti fuerint; de quibus omnibus, tanquam de propriis, & ad se pertinentibus gaudebunt. Demum accedet ad cumulum felicitatis, quod, inimicis omnibus in gehennam detrusis, videbunt pacem firmam, & stabilem, quæ securissimos reddet omnes habitatores Jerusalem usque in æternum.*

PSAL-

P
 Titulus
 grad
 In Pl
 pta nunc
 ni, nunc
 tam illæ.
 festinand
 in præce
 Jerusalem
 in quâ ex
 v. i.
 tute meâ
 Con
 latione p
 libus ang
 te, libera
 verba Jo
 pli, & u
 bantur; i
 unquam a
 vel Heret
 vorum res
 pibus Dei,
 tur, hab h
 hil novi p

PSALMUS CXXVIII.

Titulus, & Argumentum: *Canticum graduum.*

In Psalmis gradualibus vicissim Propbeta nunc deplorat ærumnas peregrinationis, nunc bona patriæ Cælestis laudat, ut tam illæ, quàm ista ad ascendendum, & festinandum hortentur. Quoniam igitur in præcedenti Psalmo multa dixit de bonis Jerusalem; nunc redit ad mala Babylonis, in quâ exules sumus, & peregrini.

V. I. Sæpe expugnaverunt me à juventute meâ, dicat nunc Israel.

Consolatur se populus Dei in tribulatione positus, quod jam sit assuetus talibus angustiis, & semper, Deo adjuvante, liberatus fuerit. Conveniunt hæc verba Judæis, qui in reædificatione templi, & urbis à vicinis gentibus oppugnabantur; item Ecclesiæ Christi, quæ vix unquam ab oppugnatione Paganorum, vel Hæreticorum, vel falsorum Christianorum respirare potuit. Ait igitur: Populus Dei, qui *Israel* vocatur, non miretur, si ab hostibus oppugnatur, quia nihil novi patitur, sed revocet ad memoriam

riam

riam præteritas angustias, & *dicat*, sæpe *expugnaverunt*, h. e. oppugnaverunt *me inimici mei* jam inde à primâ meâ ætate : nam vix nata Ecclesia passa est in Abele persecutionem Caini, ac deinde plurima.

¶ 2. *Sæpe expugnaverunt me à juventute mea, etenim non potuerunt mihi.*

Dat rationem, cur populus Dei toties ab hostibus sit oppugnatus, nempe quia nunquam prævaluerunt. *Non potuerunt mihi nocere, vel prævalere.* Verissimum hoc esse Ecclesiastica historia testatur.

¶ 3. *Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores, prolongaverunt iniquitatem suam.*

Idem repetit, sed metaphoricè. *Supra dorsum meum artem fabrilem exercuerunt, utentes dorso meo pro incude.* Porro *prolongatio iniquitatis* est continuatio persecutionis.

¶ 4. *Dominus justus concidet cervices peccatorum : confundantur, & convertantur retrorsum omnes, qui oderunt Sion.*

Consolatur populum Dei spe propinquæ liberationis. Bono animo estote justis : nam persecutores vestri quidem
injustè

injustè do
nunc pren
ipius justè
sed concide
dio suo, u
cere possit
tur, qui ar
vertentur
omnes il
tur popu
Deo Phar
sar, Antio
¶ 5.
primus qua
¶ 6.
suam, qui
pulos collig
Alia est
nem not
mam fo
Hanc con
dem cum
in testis
herba minu
aque usui a
zil, nec in
re, & petu

injustè dorsum, seu cervicem vestram nunc premunt; sed paulò post *Dominus justus justè cervices* ipsorum non premet, sed *concidet*, & in frustra comminuet gladio suo, ut nunquam amplius vobis nocere possint: & tunc demum confundentur, qui antea superbè exultabant, & convertentur retrorsum fugientes, cadentes omnes illi, qui oderunt, & persequentur populum Dei. Sic concisi sunt à Deo Pharao, Nabuchodonosor, Balthasar, Antiochus, Nero &c. &c.

¶ 5. *Fiant sicut fœnum tectorum, quod priusquam evellatur, exaruit.*

¶ 6. *De quo non implebit manum suam, qui metit, & finum suum, qui manipulos colligit.*

Alia est imprecatio, pariter prædictionem notans: Significat enim brevissimam fore persecutorum felicitatem. Hanc comparat cum fœno, sed ne quidem cum campestri, sed cum eo, quod in tectis domorum nascitur, quæ est herba minutissima, & nullius pretii, nullique usui apta; quam idcirco nemo metit, nec in manipulos redigit, sed arescere, & perire permittit. In die judicii vide-

videbimus, viros quondam potentissimos, & ditissimos, qui se domos suas regnis, & imperiis stabilivisse crediderant, abjectos projici in locum totius Mundi infimum; & qui deliciis, & voluptatibus assueti, ne levissimum quidem incommodum ferre poterant, sempiternis cruciatibus addici sinè ullâ consolatione.

Ps. 7. Et non dixerunt, qui præteribant, Benedictio Domini super vos: benediximus vobis in nomine Domini.

Quia dixerat, fœnum tectorum non solere meti, & colligi, addit, non futurum etiam, ut messoribus ejus à prætereuntibus benedicatur, quomodo benedici solet messoribus tritici, vel fœni campestris, quod pertinet ad majorem confusionem iniquorum, qui fœno nascenti in tectis comparati sunt. Dicit ergo: Non contigit vobis, nec contingit, ut, qui transeunt per vias, benedicant iis, qui vos metunt: nulli enim vos metent, sed qui tecta purgant, projicient vos in ignem, vel in cloacam. Porrò benedictio prætereuntium non ad messorum tantum, sed ipsam etiam messem pertinet: precantur enim prætereuntes, ut copiosa, &
matura

matura sit
dilectionis rec
bus non dic
per vos; ne
in nomine D
Ite maledict

PS

Titulus
grad
Hic P

quia de plo
etiam ex t
nem agen
fuerit que
quentissime
me in pur
quadrant:
dam profu
expectant
toris nostri
tinet, orat
nem ad popu
tous future
x. i. De
vise: Domi

matura sit messis. Sic carentia benedictionis redundabit in ipsos impios, quibus non dicetur: *Benedictio Domini super vos*; nec dicetur: *Benediximus vobis in nomine Domini*; sed à Christo dicetur: *Ite maledicti in ignem æternum.*

PSALMUS CXXIX.

Titulus, & Argumentum: *Canticum graduum.*

Hic Psalmus est unus ex gradualibus, quia deplorat miseriam exilii; unus est etiam ex pœnitentialibus, quia docet rationem agendi veram pœnitentiam. Pro defunctis quoque recitari solet in Ecclesiâ frequentissimè, quia si dicatur in personâ animæ in purgatorio detentæ, omnia optimè quadrant: nam & animæ illæ sunt in quodam profundo, & ascendere cupiunt, & expectant misericordiam Dei per Redemptoris nostri pretium. In summâ tria continet, orationem ad Deum, exhortationem ad populum, & prædictionem redemptionis futuræ.

Ps. i. *De profundis clamavi ad te Domine: Domine exaudi vocem meam.*

B

Ora-

Oraturus Deum, hoc, & sequenti
 ✠. petit audientiam. Incipit à similitu-
 dine hominis jaentis in imâ valle, vel
 in profundo puteo, qui ut audiatur ab
 iis, qui sunt in altissimo monte, mag-
 nâ voce clamare debet: quæ similitudo
 aptissima est; nam licet Deus sit ubique,
 tamen ratione dissimilitudinis peccator
 longissimè distat à Deo: Deus semper
 justus, & beatus, & in altis habitat;
 peccator semper malus, & miser, &
 similis Jonæ, qui cum Deo nolisset
 obedire, dejectus fuit in profundum
 maris, imò in profundum ventrem ce-
 ti, unde tamen clamans exauditus est à
 Deo. Non ait David de *profundo*, sed
 de *profundis*, duobus scilicet: nam ve-
 rus pœnitens clamare debet ex profun-
 do miseriæ, velut ex valle lacrimarum,
 aut luto fæcis; & ex profundo cordis,
 seu intimâ cognitione propriæ miseriæ.

✠. 2. *Fiant aures tuæ intendentes in
 vocem deprecationis meæ.*

Non sufficit, ut quis magnâ voce
 clamet, sed, ut audiatur, requiritur,
 ut is, ad quem clamatur, attendat.
 Deus etsi omnia videat, audiat; si tamen
 non

conficit, qu
 ans, non a
 ideo David
 contentus r
 Deum, ut
 mittere pre
 titur.

✠. 3. S
 mine, Do
 Caprat
 nem suam
 cum aliqu
 tam. Do
 servare ve
 quod cum
 tem tuam,
 condones,
 in quod m

✠. 4. S
 propter leg
 Vera p
 rationem pr
 dicina non
 vana; deit
 Divina, sin
 venia, & po
 & 3. q

non facit, quod petimus, quasi alia cogi-
rans, non attenderet ad vocem orantis:
ideo David omnino audiri cupiens, non
contentus magnâ voce clamasse, rogat
Deum, ut dignetur attendere, h. e. ad-
mittere preces, & donare, quod pe-
titur.

*Ps. 3. Si iniquitates observaveris Do-
mine, Domine quis sustinebit?*

Captatâ audientiâ, exponit petitio-
nem suam, non nimis audacter, sed
cum aliquâ convenienti ratione involu-
tam. *Domine si iniquitates hominum ob-
servare volueris, omnes condemnabis;*
quod cum non deceat infinitam bonita-
tem tuam, peto, ut peccata mea mihi
condones, & de hoc profundo eruas,
in quod me iniquitas sola demersit.

*Ps. 4. Quia apud te propitiatio est. Et
propter legem tuam sustinui te Domine.*

Vera pœnitentia duo requirit, cog-
nitionem propriæ miserix, sinè quâ me-
dicina non quæritur, nec agitur pœni-
tentia; dein cognitionem misericordiæ
Divinæ, sinè quâ cognitione desperatur
venia, & pœnitentia inutilis agitur. *Ps. 1.
2. & 3.* ostendit se planè cognoscere

propriam miseriam; jam ostendit se nosse etiam misericordiam Dei maximam. Ait ergo: Licet nemo subsistere possit, si observare velis iniquitates nostras: ego tamen quia novi te ex naturâ misericordem esse, & scio, apud te inveniri propitiationem; & quia tu legem posuisti tibi, ut cum impœnitentibus severissimè te geras, cum pœnitentibus misericorditer, & suaviter, ideo *propter hanc legem tuam sustinui te Domine*, sperans, & exspectans indulgentiam peccatorum.

v. 5. Sustinuit anima mea in verbo ejus: speravit anima mea in Domino.

Quod ego facio, omnis populus Dei faciat, nempe speret in Domino, cum in quocunque profundo fuerit: sive peccatis, sive peccatorum pœnis prematur; in Dei adjutorio confidat totâ die à primo manè usque ad noctem. Veteres dividebant noctem in quatuor partes, quarum quælibet continebat tres horas; & dicebantur custodiæ, seu vigiliæ, quia vigiles urbium, castrorum tribus horis vigilando custodiebant urbem, castra, ac tum tradebant alteri
 offi-

fficium vi
 bolu igitur
 boni nonâ
 fra hora
 (dei) usque
 v. 7. Q
 ma, & cop
 Dat ra
 in Deo co
 demptione
 tura erat p
 Porro red
 apud hor
 do vende
 poterat; r
 vine satisf
 pio fuit ce
 mimur à
 ad hæredi
 v. 8. A
 vi iniquita
 Redemp
 tum planè n
 tu populus
 exspectant, à
 tum, fed
 que rede

officium vigilandi, & custodiendi. *Custodia* igitur *matutina* est tempus à noctis horâ nonâ (prima noctis hora erat nostra hora sexta vespertina præcedentis diei) usque ad ortum Solis.

¶ 7. *Quia apud Dominum misericordia, & copiosa apud eum redemptio.*

Dat rationem, cur oporteat semper in Deo confidere, & simul prædicit redemptionem generis humani, quæ futura erat per JESUM Christum D. N. Porro redemptio *apud Deum* erat, non apud hominem, qui quidem se peccando vendere, & à Deo, Diabolo subjici poterat; redimere tamen, & justitiæ divinæ satisfacere non poterat. Redemptio fuit *copiosa*, quia non tantum redimimur à captivitate, sed & evehimur ad hæreditatem Regni Cælestis.

¶ 8. *Et ipse redimet Israel ex omnibus iniquitatibus ejus.*

Redemptio, quæ erat apud Deum, tum planè manifestabitur, cum redimetur populus Dei, non, ut Judæi carnales exspectant, à potestate Regum temporalium, sed *ab omnibus iniquitatibus suis*. Quæ redemptio jam inchoata, perfe-

Etissimè complebitur in die iudicii, cùm liberabimur à peccatis, & à pœnis omnibus peccatorum, & à periculo deinceps peccandi.

PSALMUS CXXX.

Titulus, & argumentum: *Canticum graduum.*

David palàm enuntiat humilitatis suæ virtutem, non ut se jactet, sed ut ostendat, se, licet robore, potestate, sapientiâ, & opibus omnibus hominibus sui temporis in Palæstinâ excelleret, tamen non in suis viribus fiduciam unquam posuisse, & ideo debere omnes alios, ad ipsius exemplum, in solo Deo sperare, ut ait v. 5. Psalmus est ex gradualibus unus, quia docet, in quo humilitas vera consistat, & nulla est via securior ad ascendendum humilitate, dicente Domino: omnis, qui se humiliat, exaltabitur.

v. 1. Domine non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei.

Securus Propheta, quòd vera dicturus esset, Deum ipsam alloquitur, quem nemo fallere potest. Dicit autem co-

ram

ram Deo,
fuisse ob
sive signa
ur. Mul
trinfecus
& superci
proximos
erat humi
lis præfe
v. 2.
que in mi
Dixit
rum; nu
& oper
facere, v
jora, & r
imò aliqu
perant vi
cendunt
factis: D
tus ait, ab
v. 3.
exaltavi an
v. 4. S
sunt: ito res
Non ce
qui corda